

ЗВЯЗДА

Орган ЦКі МККП(б)Б, ЦВКі СНК БССР

№ 268 (5642) 23 лістапада 1936 г., панядзелак ЦАНА 10 КАП.

МНОЖЫЦЬ ВОПЫТ СТАХАНАЎЦАЎ

Наша рэвалюцыя, увесь працэс сацыялістычнага будаўніцтва, наша партыя і Вялікі Сталін, стварылі замочнае і культурнае жыццё, вылучылі і выхавалі з народу сотні тысяч талентаў, значных людзей.

Стаханавскі рух, які пачаўся ў прамысловасці, магутнай хваляй распаўсюдзіўся і на сельскай гаспадарцы. Гэты год адзначаецца асаблівым ростам стаханавскага руху ў сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі. Наряды вятных людзей сельскай гаспадарцы з правядзенымі партыяй і ўрада, які былі праведзены ў Крэму, узялі вальную хваля актывізацыі і агітацыянага сарод калгаснага сялянства. Імёны тысячнікаў-трактарыстаў, паціотнікаў — змагаюцца за высокі ўраджай бульбы, знатных ільняводаў, ільнятраляшчыц, доўрака, свінароў, — хто іх не ведае дз вятных людзей нашай рэспублікі?

Магутны стаханавскі рух нарадзіў іх тысячы, вопыт іх выдатнай работы накоплен багаты і ўсё больш распаўсюджаецца на масы. Сіла стаханавцаў — у бізнёвай аддзяленні справе сацыялізма, справе Леніна — Сталіна. Така рух толькі мо зарэваліцца ў народзе нашай краіны, дзе яна эксплаататары.

Стаханавскія сацыялістычныя пазеў робяць велізарную справу на ўмацаванні калгасаў, па ўдзельна вагі працягла калгасніка. Паспехі стаханавцаў у нашай рэспубліцы магутныя. І гэтыя паспехі маглі быць забяспечаны толькі тама, што стаханавскі рух кіруе наша партыя.

У сувязі з абмеркаваннем праекта сталінскай Канстытуцыі і работай Нацыянальнага XII з'езда Саветаў БССР усё больш шырока колы рабочых і калгаснікаў авладоваюць стаханавскіх метадам работы, а стаханавцы змагаюцца за гэтыя рэкорды прадукцыйнасці працы. На фабрыках, заводах, калгасках, саўгасках — усюды ў гонар з'езда ўзнімаецца новая хваля сацыялістычнага абарвання. Іхен на аб гэтым свецкім новым рэкорды мажыта Хойнінскі МТС Свірыда Канарата Ефімавіча, які да 10 жніўня на малатарні МК-1100 намалаціў 1500 пукоў зярна, і калгаснікі сельсаветаў імя тав. Галадзе Рагачоўскага раёна. Лапцёвай Агні Феларафіна, якая за 10 гады работы напратала ўручную 120 кілограмаў вазна на добрай якасці.

Асноўнай нашых поспехаў з'яўляецца тое, што вопыт і пачына асобных рэкардыстаў становіцца асновай усіх працоўных мас. Партыйныя арганізацыі, сапраўды большавы не каронны новых рэкардыстаў, а прапанаваць іх. Яны падпаліваюць усё новы пачына, рашымацельна прапанаваць і новы прымёў у работе, калі ён аблягчае працу, павялічвае яе прадукцыйнасць.

Таварыш Сталін вучыць нас, што комуністы павінны цвікацца ўсім, падкаляць усё новае. Рэвалюцыянерам зарас з'яўляецца толькі той, хто ўмее прымуціць машыну працаваць на поўную прадукцыйнасць, падтрымліваць людзей, здольных да творчай мыслі, здаровай выдумкі рашымацельна вытворчасці, рашымацельна прымёў работы.

Кіраўнік беларускіх большавікоў тав. Гінало сваёй работай, сваёй дапамогай і ўвагай да людзей вучыць нас сталінскім адносінам да новага ў вытворчасці, у тэхніцы, у народнай творчасці. Даведзшыся аб спробах людзей, працоўных наш вына-

ходніцтвам, вырошчваннем новых культур, стварэннем мастацкіх каштоўнасцей, ён зарас-жа адгукаецца дапамогай, падбаўраваннем.

Машыніст Свірыд Канарат Ефімавіч і Лапцёва Анна Феларафіна атрымалі новыя вытворчыя перамогі. 20 кастрычніка тав. Гінало адгукаўся на гэтыя рэкорды прыватнай тэлеграмай, падбаўраў людзей, якіх да новых перамог. Гэты прыклад паказальны, у ім шмат павучальнага для многіх кіраўнікоў-гаспадарнікаў, пачае не ўмючых саветасова адгукуцца на ініцыятыву перадавых людзей і вытворчасці.

Стаханавскі рух у нашай рэспубліцы атрымлівае ўсё новыя і новыя перамогі, ён стаў масавым рухам, але ішча не стаў нормаю работы. Ён стане ім, калі мы на вучымся сталінскім адносінам да ініцыятыўных людзей, будзем бератчы і павіць іх, падтрымліваць і патхняць на новыя і новыя подвiги. Імёны ў гэтым і састаіць асновай большавіцкага кіраўніцтва масамі, большавіцкага кіраўніцтва вытворчасці.

Вошты стаханавцаў мы абавязаны шпирока распаўсюдзіць. Толькі тама, як рэкорды асобных стаханавцаў, груп стаў наўпаў абладоваюць шырока маса калгаснікаў, вятнікі стаханавскага руху будзь ішча большыя. Аднак вошты стаханавцаў, тым больш у сельскай гаспадарцы, распаўсюджаецца ішча неадаткова і гэты надахон у кіраўніцтва стаханавскім рухам нашай партыйны і саветскі аргаазацыі ў вёсцы павінны ажыць як мага хутчэй.

Партыя праваа вальную барацьбу з усімі, хто перашкаджае сацыялістычнай перабудове вёскі, разграміла надзяляністаў усіх масей, контррэвалюцыйных трактарыстаў і працых апартугастаў. Але гэта не дае права супакоіцца. Прапе над контррэвалюцыйнай трактарыстаў-аіноўскай бандай, праведзены ў Маскве, выкрывіць контррэвалюцыйнай трактарыстаў ішоўніцкай групы на Кемераўскім рудніку патрабуюць ад нас высокай палітычнай ільнянасці за ўсёй нашай работе. І чым хутчэй мы распрывімае контррэвалюцыйны трактарыстаў адносна, якое за ішча прывітае нас на нашых працывістах і ў вёсцы, тым ішча лепш мы забяспечым уздым нашай гаспадаркі і добрабыт працоўных.

Надзвычайны XII з'езд Саветаў Беларусі, на які з'ехаліся выбіраныя пароду знатныя людзі нашай рэспублікі, адданаюнасці, стаханавскіх прамысловасці і сельскай гаспадарцы для таго, каб падвёсці вятнікі абмеркавання найважлівага гістарычнага дакумента эпохі сталінскай Канстытуцыі павучыць далейшаму росквіту нашай арганізацыі рэспублікі, якая ў дружнай сямі народаў усяго Вялікага Саветаўскага Саюза паспяхова будзе сацыялістычную гаспадарку, сваю нацыянальную на форме і сацыялістычную па зместу культуру. З'езд рашымацельна бажымаю адданаюнасць беларускага народу справе нашай партыі, вельдараўшаму любоў за праварады народаў таварыш Канстытуцыі — Вялікага СТАЛІНА.

Няма сумнення, што ажыццяўляючы рашыны з'езда, стаханавцы і ўвесь народ нашай рэспублікі па кіраўніцтвам большавіцкай партыі забяспечыць ішча большы ўздым прадукцыйнасці працы, якім большы росквіт нашай арганізацыі рэспублікі.

Верхняя крышка сундука для пісьма Вялікаму Сталіну ад беларускага народа. НА ЗДЫМКУ: ордэн Леніна, вырашаны з каларных дрэў скульптарам Жаравым.

Менск, 22 лістапада Дом Урада БССР

НА З'ЕЗДЗЕ Ранішняя пасяджэнне

Ранішняя пасяджэнне Надзвычайнага XII з'езда Саветаў БССР адкрывае тав. Пущчына (старшыня Лепельскага акрыянаком). Першае слова ён прадастаўляе старшыні Талачынскага РВК тав. Комянаву.

— Няма такой краіны ў свеце, — гаворыць тав. Комянаў, — якая магла-б супроцьстаяць нашай Канстытуцыі што-небудзь падобнае. Абараканне праекта Канстытуцыі ў нашым Талачынскім раёне прайшоў пры вялікай актывнасці рабочых і калгаснікаў, 22 тысячы чалавек прымае ўдзел у яго абмеркаванні, больш 4 тысячы чалавек выказаліся па праекту і ўнеслі каля 200 далагаў. На ўсіх сходах сталінская Канстытуцыя сустрала аднагалоснае адабраванне.

На трыбуну ўзімаецца старшыня калгаса «Чырвоны гай», Рагачоўскага раёна, тав. Цілюкоў.

Тав. Цілюкоў расказвае з'езду аб усесаюзнай нарадзе па ільну ў Крэму, удзельнікам якой ён быў. Закачае ён сваю прамоваю словамі:

— Някай жыць нам Вялікі Сталін! (Апладысменты).

Ухвалявана гаворыць тав. Гурыноў — старшыня калгаса «Ленінскі шлях», Бягомскага раёна. Яна расказвае з'езду аб рабоце калгаса, аб тым, як яна, жэньчына, кіруе буйнай сацыялістычнай сельскай гаспадаркай.

— У сталінскай Канстытуцыі, — гаворыць Гурыноў, — нашы калгаснікі адчуваюць клопаты партыі і роллага Сталіна аб нас, працоўных. Вось чаму мы не аднаўдзім азорбылі. Мы жывем у 150 метрах ад граніцы. Да нас прабуюць праірабна ворагі, але мы, калгаснікі, разам з награнічнікамі ільня очым за мілью. Не звабравалі ворагу, калі ён спрабуе сунуцца на нашу тэрыторыю. (Апладысменты).

— Пры Саветскай уладзе я ішоў уверх, што па вёсцыні — ад сталініцкага да спавішчыка, ад савішчыка да таварыша канкутара, — гаворыць тав. Процца — чыгуначнік Асіповіцкага вузла. За добрую работу я атрымаў узнагароду — значок ганаровага чыгуначніка.

Сваю прамову Процца закінвае словамі: «Някай жыць нам дарогі нарком, лепш друг Сталін!» — Лазар Майсёвіч Кагановіч! (Апладысменты).

На трыбуну з'яўляецца старшы лейтэнант — тэрскі казак ордэнаоносца тав. Хасцаў. Дэлегаты аддзяляюць прадастаўніцку саўзнага саветскага казавіца бурную авашыю. З розных куткоў залы раздаюцца воклічы: «Някай жыць саветскі казакі!» «Някай жыць і нашне наша родная Чырвоная Армія!» «Варашылаву — ура!» Зала држыць ад апладысменту.

Тав. Хасцаў перадае з'езду ад імя казакіў Дона, Кубані і Тэрэка гарачае казачае прывітанне. Зала зноў наваўняецца судам авашыі. Дэлегаты з'езда ўздымаюцца са сваіх месц і доўга апладыруюць.

«Ура саветскім казакам!» «Ура тт. Варашылаву і Будзёнаму!» — грывіць у залу.

Адзіна за адным уздымаюцца дэлегаты. Радасна зывіць іх таварыш, ушчэня гучна іх галасы. Вяснічэна — старая бабціца з фабрыкі «Гэрой ірны» (Добруш), Каліда з Случкага раёна, Патапенна з Гусьскага раёна — усё яны сваё першае слова прывітаваюць любімаму Сталіну, іх патхвёнаныя прамоў напоўняюць любоўю да сваёй шуцной радзімы, да сваіх прадаўраў. Кожны з іх прывіць з авашы, казгаса, ад рабочых і калгаснікаў шчырае прывітанне любімаму кіраўніку арганізацыі Беларусі тав. Гінало.

— Я ішча сабе шчаслівай жанчынай, — гаворыць калгасніца Капачэвіцкага раёна тав. Бандарына. — Саветска ўлада дала мне гэта шчасце. Я — стаханавка, працую ў калгасе лепш чым раней на сваёй гаспадарцы. А чаму? Таму, што я пхыра люблю нашу партыю і дарогага Сталіна. (Апладысменты).

З бурнымі воплескамі сустракаюць дэлегаты з'езда з'яўленне на трыбуну ўваўважанага Камісі Саветскага Кантроля па БССР тав. Ціхона. Ён гаворыць аб росце народнай гаспадаркі, саветскай дэмакратыі

і актывнасці працоўных мас. Гаворачы аб нашых дасягненнях, тав. Ціхон адзначае ва ўказаве на рад недахопаў у рабоце асобных калгасаў, сельсаветаў і працывісмаў. Ён прыводзіць факты выпуску авашон імя Молатава ў Менску брававанай прадукцыі. Тав. Ціхон крытыкуе работу Палацкага акрыянакома за дрэннае будаўніцтва дэлегацый установаў і прыводзіць прыклады чыноўніцкіх адносінаў да саветскіх грамадзян.

Старшынястувочы тав. Пущчына дае слова проф. Мораву, а за ім пачынае гаварыць заставы Грыгорыя Ніналевіча Майноў. З'езд наладжвае авашыю награнічніку. Яго прамова выслухоўваецца з напружанай увагай, яна часта перарываецца бурнымі воплескамі.

— Праў пару дзён, — гаворыць тав. Майкоў, — я прылеў на сваю заставу і разам са сваімі бацькамі стаю на ганаровай сталінскай ваху. Апошнія яго словы тонуюць у гуле воплескаў і воклічаў «ура». Увесь з'езд устае і цыла вітае награнічніка.

— Мы прымаем новы закон — сталінскую Канстытуцыю, — гаворыць старшыня калгаса Удзельскага раёна тав. Колас. — Нашы калгаснікі адначылі гэту вельдараў палезе дэмакратыю выкананенне плана калгас атрымаў прэмію ў 5.700 руб. Я хачу хопь праў слоў сказаць пра старое жыццё. Працавала я ў па мейчыка калі Пухавіч. Спала я разам з панскімі сабакамі, і калі алдойчы я пакрыўдзіла сабаку, дык пан мяне за гэта адшпываў.

Яна расказвае, як на раіным з'ездзе дэлегаты гарача адгукаліся на заклік аб аказанні дапамогі герцаімам іспанскаму народу. 475 рублёў сабраў дэлегаты. Калі яна заклікае дэлегатаў разгартуць збор срочкаў у карысць барацьбітоў рэвалюцыйнай Іспаніі, з'езд гучна апладыруе на форме саветскай прамоў тав. Колас запрашае да сабе ў калгас тав. Чарыкова на шпінныя бліны.

Колас амяняе настаўніка Мясціслаўскага раёна, Падуміна, за ёй на трыбуну ўзімаецца стаханавец скурзавога імя Сталіна (Marie) тав. Мядзведзь.

— Я працую, — гаворыць Мядзведзь, — на машыне германскай маргі. Па партыю я магуцца выназана ў 250 скур за змену. Раней, калі машына ўздала мною, я ніяк не мог даць 250 скур, а паче калі я з'яўляў машынай, я атрымаваў 1250 скур за змену. Пачынаю на мяне, нішто не скажа што мяне 52 гады, я з кожным днём усё малдаю. (Апладысменты).

Ішча не спіхлі апладысменты стаханавцу Мядзведзеву, як зала зноў задржыла ад воплескаў. З'езд гарача вітае горага скарла радзімы, дэлегацый-організацыя т. Шустова. Яго прамова неадарывае перарываецца воклічамі «ура» у гонар нашай слаўнай авашыі, выдатных дэлегацый.

З ярай прамовай на з'ездзе выступіў аўрыскі пісьменнік тав. Ізі Харыч. Ён гаворыць аб трыбуну дэлегацый-сталінскай нацыянальнай палітыкі, аб росквіце ўсіх народнасцей ўсіх культур, напхнальнасці на форме, сацыялістычнасці па зместу. Сваю прамову тав. Харыч закінвае рашыма, прывітаючы таварышу Сталіну. За тав. Харыкам выступіў гарача сусветны дэлегатам маютыні камандзір стравоўнай лёткі тав. Тарасаў.

— Нас прышлі вітань прадастаўнікі навукі і мастацтва, — абшчае старшынястувочы тав. Пущчына. Яго словы тонуюць у бурнай авашы. Ад імя раіотнікаў навукі і мастацтва з'езд вітаў народны паэт рэспублікі Януб Кілае.

На трыбуну настаўніка Рагачоўскага раёна тав. Міхальцова. Яна прадуе настаўніцай 26 год. Міхальцова расказвае з'езду як яна выхоўвае дзяцей.

З вялікай прамовай выступіў на з'ездзе старшыня Дзяржплана, імянік старшыні СНК БССР тав. Любавіч. Ярыкі блыны ён паказвае наш магутны рост, нашы дубныя перамогі, атрыманыя арганізацыяй БССР пад кіраўніцтвам ЦК КК(б)Б на чале з тав. Гінало.

УЗНАГАРОДЖАННЕ КАНАНДЗІРАЎ І ЧЫРВОНААРМЕЙЦАЎ ПАГРАНІЧНІКАЎ

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт Саюза ССР за доблесці і героіства, праўдленія пры абароне дзяржаўных граніц ССР, узнагародзіў:

ОРДЭМ ЛЕНІНА:

1. Валешна З. Л. — аддзяленнага камандзіра. 2. Егорына І. І. — чырвонаармеіца.

ОРДЭМ ЧЫРВОНАГА СІЯГА:

- 1. Глазунова Н. Н. — старшага лейтэнанта. 2. Хрулёва А. А. — чырвонаармеіца. 3. Папова П. П. — чырвонаармеіца. 4. Оленева Г. Г. — чырвонаармеіца. 5. Германова Я. Я. — аддзяленнага камандзіра. 6. Фамічова М. Ф. — лейтэнанта. 7. Касырава М. П. — чырвонаармеіца. 8. Грузда А. А. — палкавога камісара. 9. Дарожніка Ф. Ф. — пачальніка заставы. 10. Чудзінава А. А. — пачальніка камандзіра. 11. Жоўнявіч А. С. — чырвонаармеіца. 12. Раіна А. А. — чырвонаармеіца. 13. Бубнычова В. У. — пачальніка заставы. 14. Аўдеева Ф. Н. — чырвонаармеіца. 15. Фалеева С. Г. — чырвонаармеіца. 16. Петушына Ф. І. — чырвонаармеіца. 17. Філіпава Р. І. — пачальніка штаба пагранічнай камандзіра.

ОРДЭМ ЧЫРВОНАЙ ЗВЯЗДЫ:

- 1. Зінчэна А. Я. — чырвонаармеіца. 2. Ратніцава І. В. — лейтэнанта. 3. Пушова І. А. — чырвонаармеіца. 4. Нульцова Н. І. — чырвонаармеіца. 5. Прысвенцава А. С. — каманданта паградуцтва.

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІІ

БАІ ЗА МАДРЫД

Жорсткія баі ў раёне універсітэцкага гарадка

ЛОНДАН (сталіна Англіі), 21 лістапада. (БЕТА). Паводле слоў кансерватыўнай газеты «Дейлі Экспрэс», не гледзячы на паветравыя бамбардзіроўкі Мадрыда, апошнія два тыдні былі тыжымі поспеху авашыі ўравацца ў універсітэцкі гарадок толькі паводле вельмі цяжкіх страт. Пад энергічным кіраўніцтвам камітэта авашыі на чале з генералам Міхаэла Бабудовам лабірынт барыкад і траншэй, які павінен зарыць нематчыкам для Франка пранікненне ў Мадрыд з тымі сіламі, якія ён зарас мае.

ВАЛЕНСІЯ (горад на ўсходнім узбярэжжы Іспаніі, часовае рэзідэнцыя ўрада), 21 лістапада. (БЕТА). Агенства Фабра паказвае, што на працягу калоднай і дэжэлівай ночы з 19 на 20 лістапада на мадрыскім фронце павялае парнаўважэнне авашыі. На сятніні рэспубліканскіх авашыі агенствы.

Учора дружныянікі знаходзіліся на поўднёвым кілічнага шпітала (на паўночным

захадзе Мадрыда), дзе асела група мяцежнікаў. У хуткім часе рэспубліканскія баіцы ўступілі ў бой. Аперациям папярэдня чада ітаніфічна бамбардзіроўка агітыяры, затым пыхота абкрула ружэйны і кулямётны агонь. У той час як бамбардзіроўшчыкі атакавалі праціўніка, утрымліваючы баяны будынак кілічнага шпітала, другой неважлікай групай рэспубліканскіх баіцой быў атакаван будынак Каза Веласкае. Пасля жорсткай барацьбы мяцежнікі былі вымушаны адступіць і пакінуць абва будынік, праследуемая агнём урадавай артылерыі. Урадавае баі працягваліся з вялікай жорсткасцю. Будынік Каза Веласкае і кілічнага шпітала, пацярпелыя ад упаруць баў паміж рэспубліканскімі войскамі і мяцежнікамі, былі ахоплены полімам.

У канцы другой паловы дня працягваліся баі ва універсітэцкім гарадку. Усе атакі праціўніка разбіліся аб упарце супраціўленне авашыі Мадрыда.

Паведамленне камітэта авашыі

ПАРЫЖ, (сталіна Францыі), 21 лістапада. (БЕТА). Як паведамыюць з Мадрыда, сёння ўпоўдзень апублікавана афіцыйнае паведамленне камітэта авашыі Мадрыда, у якім гаворыцца, што не гледзячы на іспанскія дажджы, рэспубліканскія расшыралі і ўмацавалі свае пазіцыі ў валоціна будынка Каза Веласкае, які ў рэзультате паўторных бамбардзіровак апошніх дзён амаль поўнасьцю разбуран.

Уравава войскі прасунуліся ў раёне Кабарачыла (на поўдзень ад Мадрыда). Вадрабран мараканскія коніцы, які прабаўва пранікнуць на тэрыторыю універсітэцкага гарадка з парка Каза да Кампо (заходнае прамацце Мадрыда), ашпач агнём урадавых кулямётнаў. Усе кантраці пыхоты мяцежнікаў адбіты. Дрэнае надвор'е перашкаджае дзейнасці авашыі.

Адбіты шматлікія атакі мяцежнікаў

ПАРЫЖ, 21 лістапада. (БЕТА). Агенства Гавас паведамыла, што на мадрыскім фронце працягваюцца жорсткія баі. Мяцежнікі робяць ачажныя спробы прапарваць умацаваную лінію авашыі, якая воес ужо хутка тры тыдні астаецца непрыступнай. Сёння некалькі аскадронаў мараканскай коніцы прабаўва ўварвацца ў раён Пвортэра да Сера (на паўночным захадзе Мадрыда). Урадавае войскі далі ім прыблізна, затым акрылі кулямётны агонь. Вадрабраны, паспешы вялікія страты, пацешна адступілі. У парку Каза да Кампо дэлегацы атралы мараканскі і замежнага дэлегацы атакавалі з усёй сілай перадавыя дэлегацы ўрадавых войск, авашыі з гэтымі пункце інтэрнацыянальнай калодай. Вяленны дэсанні пагудзілі некалькі гады. За нямаўшасці ў сваіх пазіцыях, урадавай войскай стойка вытрымалі наішч мяцежнікаў. Паршэне, мяцежнікі наступя цяжкіх страт былі вымушаны адступіцца.

ПАРЫЖ, 22 лістапада. (БЕТА). Як паведамыла Гавас з Мадрыда, у апублікаваным у поўдзень камітэтам авашыі Мадрыда паведамленні гаворыцца, што ў раёне парка Каза да Кампо (на захадзе Мадрыда) урадавае артылерыя рассялае значныя скапленні мяцежнікаў. Ва універсітэцкім гарадку (на паўночным захадзе Мадрыда) рэспубліканскія войскі занялі новы пазіцыі.

Ноччу ўрадавае войскі з дапамогай мін валькі магутнасці ўварвалі брустверы траншэй, занятых мараканскімі войскамі ў раёне Кабарачыла (на поўдні ад Мадрыда). Мяцежнікі вымушаны былі на вялікай адлегласці пакінуць свае перадавыя пазіцыі, якія заняты ўрадавымі войскамі, і пакінулі на пазіцыях некалькі сот забітых.

ПАРЫЖ, 22 лістапада. (БЕТА). Французскі міністр замежных спраў Дэльбос прышлі учора французскага пэраля ў Лондане Карбона. Абарыкоўвалася стапавішча, якое стварылася ў сувязі з праграмамі генерала Франка ашпачыць блакаду Барселоны. Карбон далжыў Дэльбосу, што англійскія эксперты абмяркоўваюць пытанне, ці треба прызначыць працы вавоўчага боку за сіламі, якія змагаюцца за раз у Іспаніі.

Італія дапамагае блакадзе Барселоны

ПАРЫЖ, 22 лістапада. (БЕТА). Організацыя сацыялістаў «Эр» указвае, што ў часе апошняга наваўняння Рыма (сталіны Італіі) братам генерала Франка дэлегацы Румона Франка, якія перагаворы аб супрацоўніцтве ў справе блакады Барселоны (галоўнага горада Каталонскай аўтаномнай вобласці).

Які, у прыватнасці, пагружаны агручныя вышчывы. Франко дагаварыўся ў Рыме аб атрыманні 50 ашпачыніцаў тыпа «Капроні». Кожны з іх забяспечан трыма кулямёткамі.

У адпаведнасці з гэтымі планамі Італійскі ўрад забяспечыў генерала Франка 15 падводнымі лодкамі. З арсенала Спецыі (порту Італіі на ўзбярэжжы Генуэзскага заліва) баржы безупыначна перавозыць танкі і браніраваныя аўтамабілі, якія почыў групацы на парохомы. З Ліворна, Генуі, Імвіта-Веніі (італьянскія парты) апошнія дні адшпілі 12 пароходэў, на

якіх у прыватнасці, пагружаны агручныя вышчывы. Франко дагаварыўся ў Рыме аб атрыманні 50 ашпачыніцаў тыпа «Капроні». Кожны з іх забяспечан трыма кулямёткамі.

Ратыфікацыя япон-германскага пагаднення

НЬЮ-ІОРК (буйнейшы цэнтр ЗША), 21 лістапада. (БЕТА). «Нью-Йорк геральд трыбаун» (уплывовая амерыканская газета) перадамляе з Токіа (сталіна Японіі), што аваша атрыманых у дыпламатычных колах вестак японскі тайны совет адобрыў 13 лістапада япон-германскае пагадненне, ратыфікаваў (зацвердзіў) гэта пага-

дненне 16 лістапада, і цыпер чакаецца падпісанне яго імператарам. Апрача агуднага абавязальнасці аб барацьбе супроць камунізму, указвае газета, пагадненне прадугаджвае ваенныя абавязальнасці аб узвешанай дапамоце. Германія абавязалася пастаўляць у Японію некаторыя ваенныя матэрыялы, якія не могуць быць выраблены японскай прамысловасцю.

САКРАТАРУ ЦК КП(б)Б тав. ГІКАЛО

Дарагі Нікалай Феларавіч!

Шіма

Надзвычайны XII з'езд Советару БССР

Тав. АРЛОУ — каласік сельскагаспадарчай арцелі «Чырвонаярмея», Магілёўскага раёна, пад кіраўніцтвам якога зроблен сундук для пісьма Вялікаму Сталіну ад беларускага народу. Гэты сундук складаецца з набору больш ста тысяч дробных кавалачкаў дрэва розных колераў. Памер сундука 73 X 36 X 45 см. НА ЗДЫМКУ: мастак, кіруючы абрабаваннем пісьма, тав. Каржанеўскі Аляксей разам з вышывальніцай Марыяй Хмель.

СУНДУК-УНІКУМ

Па суседству з залам пасаджэння надзвычайнага XII з'езда Советару БССР, у прасторым, упрыгожаным кветкамі і мастацкімі карцінамі фая на самым бачным месцы высіла два квадратныя пастаменты, абцягнутыя чырвонай матерыяй. На гэтых узвышэннях пад тоўстым люстэркавым шклом знаходзіцца рэч, прыцягваючая ўвагу ўсіх дэлегатаў і гасцей з'езда.

На першым пастамencie пад шклом ляжыць вялікая кніга, якая цалкам складаецца з найлепшага і рознакаляровага шпону. На паўлюкай супер-вокаладны чоткімі іменнымі літарамі назва манументальнай кнігі: «Пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну».

На многіх шаўковых лістах цудоўнай кнігі шаўковымі ніткамі лепшых майстроў ардананскай рэспублікі вышыты пэўны тэкст пісьма беларускага народу таварышу Сталіну. Кніга пераляцана шаўковымі ляментамі, вышытымі квітцямі беларускага арнамента.

На тытульнай старонцы гэтай казачка прыгожай кнігі рознакаляровымі ніткамі вышыты дэжарэўны герб Беларускай ССР, а на першай снежна-белай шаўковай старонцы:

«Дарогі Іосіф Вісарыянавіч!

З-пад пучкаў Палесся, з-пад Нёмана, Сожа,

З-пад Нічы, Дняпра і Заходняй Дзвіны,

З-пад стыху са светам чужым і вакольным

Прышлі мы, савецкай краіны сыны. Раскажам табе мы праўдзіва быліны. Аб тым, як жылі мы і сталі мы чым, Як мы разанулі прыгнетыя спіны, Сагартыя чужым прыгладам тваім».

Нельга будзе хваліцца чытаць захляпаючы гістарычную паэму, напісаную лепшымі паэтам ардананскай БССР, нельга без захвалення глядзець на гэту цудоўна прыгожую рэч, так неперарадзальна аформленую таленавітымі людзьмі нашай квітнечай рэспублікі. На апошняй старонцы кнігі вышыты прозвішчы гэтых людзей, так выдатна аформіўшых іх.

Побач на другім пастамencie стаіць другое цудоўнае творэнне. Тут знаходзіцца сундук, у які ўкладваецца пісьмо, вышытае ў шаўковай кнізе беларускага народу таварышу Сталіну.

Гэта не проста сундук, а радасная рэч, ушук.

Аснову сундука зроблена з высокакаснага чырвонага дрэва. На аснове наклеена мастацкая мазаіка, на якую найшло больш 100 тысяч мініяцюрных кавалачкаў розна-народнага дрэва з беларускіх лясцоў. Гэ-

тыя кавалачкі залатымі рукамі рэдкага майстра сплелены ў цудоўныя ўзоры і малюнкi, дастойныя кісьці выдатнага мастака.

Крышка сундука ўзяла сабой абрус беларускага народнага арнамента. Пасярод інакшы масіўнай мазаікай набраны «Ордэн Леніна», як сімвал ардананскай рэспублікі. На краях крышкі выкладзены арнамент славутых слупкіх лясцоў. На пярэдняй частцы крышкі мазаікай надпіс: «Таварышу Сталіну, правядзь і другую народнаў — ад беларускага народу».

На пярэдняй спенцы сундука — малюнак, паказваючы ахову граніц СССР: стаіць пагранічнік з вінтовай напэраве і ўгледзецца ў даль, гэтым даць знішчальны алпор усякаму, хто асмеліцца пераступіць свяшчэнную граніцу краіны Советару. Тут-жа замоч на два ключы, які амыкаецца са знокам.

На тылавой спенцы ў авале — урачыстае ўрачэнне калгасу акта на вечнае карыстанне зямлёй. На правай папярэдняй спенцы — малюнак бабруйскага лесамабіната — сімвал індустрыяльнай краіны, на левай — каласіна моладзі танюча «Лявоніху» — сімвал вясёлага жыцця беларускага народу.

Няжым частку сундука абляжоўваюць салупкі паэсы.

Уся мазаіка адналіравана пад перламутр і азяе, як шкло.

Побач стаіць футляр, зроблены з чырвонага дрэва, абатыты шаўковымі падушкамі, у які ўкладваецца сундук.

Тут-жа каля сундука дзяжурчыц-стольца-самавучка, каласік сельскагаспадарчай арцелі «Чырвонаярмея» Якаў Сцяпанавіч Арлоў, узнагароджаны ПЗВ БССР «гаваровай граматай» за гэту работу.

У кароткі тэрмін спецыяльная бригада з 4 лепшых майстроў сталярнай справы і мазаікі ў складзе Рубінчыка Р., Кіселя Р., Скотнікава В. Я., Гебелена, Вольпера, Вензеля, Бараўкова і Бурава пад кіраўніцтвам Якава Сцяпанавіча зрабіла гэты сундук.

Якаў Сцяпанавіч дае дэлегатам тлумачэнне, якім чынам быў зроблен сундук, раскажае аб тым, што іўным і практычным кіраўніком яго рабоце быў Нікалай Федаравіч Пікало.

Праз некалькі дзён пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну, укладзенае ў цудоўны сундук, будзе адпраўлена ў Маскву і там, на VIII Усеаюзным надзвычайным з'ездзе Советару гэты падарунак будзе ўручаны таварышу Сталіну, нахніпаючы перамож беларускага народу, таварышу Сталіну.

П. ЧЫНУН.

За вышывай пісьма беларускага народу Вялікаму Сталіну. НА ЗДЫМКУ: мастак, кіруючы абрабаваннем пісьма, тав. Каржанеўскі Аляксей разам з вышывальніцай Марыяй Хмель.

ВЫДАТНЫ МАСТАЦКІ ТВОР

Хто-б ні падыходзіў да невялікай скрыні — сундука, дзе будзе хавацца пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну, той не можа не спыніцца перад ім і не выказаць свайго захвалення з повады высока мастацкай работы дасканалата мастака. Спраўды, сундук гэты — шэд'ювр мастацтва. Проста трудна праставіць сабе, што срод нашага працоўнага народу ёсць такія высокакаваліфікаваныя майстры.

Калісь у адной з сваіх ранейшых паэм я выказаў свой жаглы, што многа гіне ў народзе нявыкарыстаных талентаў, нікому неведомых. Тым часам прайшлі, і я сёння прыношу вялікую ўдзячнасць нашай камуністычнай партыі і яе лепшаму сыну Н. Ф. Пікало за тое, што яны знаходзяць гэтых народных талентаў і выводзяць іх на шырокую дарогу жыцця.

ЯКУБ КОЛАС.

Сундук для пісьма таварышу Сталіну ад беларускага народу майстра Арлова з'яўляецца выдатным творам. Сундук па сваёму мастацкаму выкананню падобна адкавае агуднае кампазіцыі пісьма, вышытага мастацтвам БССР. Нямая гэта ў мастацтва падобная работа. Арганічнасць яе ў тым, што яна дае не толькі ў высокамастацкай форме, але і на беларускім матэрыяле.

Работа з'яўляецца паказальнікам высокага росту мастацкай творчасці народаў Беларусі.

Прэзідэнт Акадэміі Наук БССР СУРТА. Загадчык аддзела друку ЦК КП(б)Б КАЗЮК.

Выраблены сундук для пісьма Вялікаму Сталіну ад беларускага народу адлюстроўвае выключны рост народнай творчасці беларускага народу. Тут паказана высокае майстэрства і выражана блізкасць любові і адданасці да таварыша Сталіна, да нашай сацыялістычнай радзімы.

Прафесар Н. ДАРОЖКІН.

Аб гэтай рэчы трэба сказаць, што яна захлываецца сваёй мастацкай прыгожайцю і неперайманна майстэрствам. Работа выключна таленавітага майстра Арлова і яго выдатнай бригады дастойна ўсёлякіх пахвал, адабрэнняў і безумоўных пераіманнаў.

Камандзір Н-скай авіячасці ПТУХІН. Камандзір Н-скай мехчасці АНДРУШКЕВІЧ.

Савецкая Беларусь — была царская колонія — пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна і лепшага сталініна тав. Пікало стала квітнечай рэспублікай шчаслівага беларускага народу.

Гэта поўнасьцю паказана ў пісьме беларускага народу Вялікаму Сталіну. Вышытае пісьмо і сундук для яго, зробленыя лепшымі майстрамі народнай творчасці ардананскай Беларусі — цудоўныя.

У майстэрскім абрабаванні гэтых прадметаў наш беларускі народ выразае сваю блізкасць адданасці і любові да свайго партыі і яе правядзенага Сталіна, Старшыня Барысаўскага РВК І. БАРАНЧЫК.

Я папрасіў майстра адкрыць сундук. Вельмі зацікавіўся выдатнай работай. Няма слоў, каб выказаць сваё ўражэнне. Скажу толькі, што такія рэчы народ можа рабіць у нашай краіне, якой кіруюць нашы любімы і родны Сталіні. Ён натхніў народ на творчасць. У нас ёсць многа самаходкаў народнай творчасці, іх трэба выяўляць кожны дзень.

БАРУШКОШ. Дэлегат з'езда, ардананска-аўчар калгаса «Гомельскі пролетарый», Лоеўскага раёна.

Я ўпершыню за сваё доўгія гады бачу такі росквіт народнай творчасці. Толькі раз у выдатны век любімага Сталіна працоўныя паказваюць свае зольнасці, свае дараванні. Сундук будзе зольнасцю і любімым Сталіну, як падзяка за шчаслівае і заможнае жыццё.

БАТУКІНІН Нікіта. Дэлегат з'езда, ардананска-іонных калгаса «Окцябрь», Прапойскага раёна.

Сундук, які зроблен каласікам з Магілёўскага раёна т. Арловым і яго бригадай, з'яўляецца ўзорам праўдзівага росту беларускай сацыялістычнай культуры ў нацыянальнай яе форме. Мастацкай гэтага надзвычайна прыгожага і выключна мастацкага твору праўдзіва гарача любіць і адданасць таварышу Сталіну і нашай большавіцкай партыі.

Толькі правядзенне ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі даючы магчымасць расквітнеч народнай творчасці былага прыгнечанага беларускага народу.

Дырэктар БелНДІ энаноміі сельскай гаспадарні КАЗАН.

З вялікім задавальненнем некалькі разоў аглядаў сундук, зроблены бригадай таленавітага майстра Арлова, у якім беларускі народ пасылае сваё пісьмо Вялікаму Сталіну. Ёсць пацудоў, якое вельмі цяжка выказаць словамі. Гэта пацудоў нараджаецца пры аглядае пісьма беларускага народу, вышытага лепшымі вышывальніцамі рэспублікі ў цудоўнай шаўковай кнізе, пры віде сундука, у якім гэта пісьмо будзе напіравана ў Крэмль геніяльнаму Сталіну.

Колькі любові і адданай працы ўкладзена ў гэты прадмет! У гэтым адчуваець блізкасць адданасці беларускага народу свайму Вялікаму таварышу Сталіну.

Работа выдатна яшчэ і тым, што яна выкарана палей бригадай, у якой была рэпубліканска размеркавана праца, даўшы такі цудоўныя вынікі, такія складаныя камбінацыі мазаікі.

Рост культурнага ўзроўню і заможнасці працоўных выклікае пошты не толькі на прадметы хатняга ўжытку, але і на прадметы высокамастацкага. Неабходна арганізаваць пры ацной з мэблевых фабрык рэспублікі выпрацоўку прыгожых прадметаў з дрэва. Неабходна выкарыстаць выдатны вопыт таленавітага самародка каласіка Якава Сцяпанавіча Арлова.

Дырэктар завода № 4 імя Куйбышава ВАЙНЕР.

Сваё майстэрства ў сталярстве і мазаіцы я абнароўваў падарожжам магілёўскай райпартканферэнцыі. І падарыў тады канферэнцыі мастацкай работы пісьмоўнае стол з масіўным наборам сюжэтнай мазаікі. Гэты стол потым быў перададзены Дому Чырвонай Арміі, і паліграфічна тва РСЧА за выдатную работу прэміравала мяне 4.000 рублями.

Пасля гэтага вестка аб майб рабоце дайшла да Менска. Пра мае здольнасці даведаўся Нікалай Федаравіч Пікало і па яго ініцыятыве мяне выклікалі ў Менск і прапанавалі зрабіць шахматныя столікі для новабудуючага Палаца піянераў і ахляброт.

Я з вялікай ахвотай прыняў гэты ганаровы заказ і з уой стараннасцю і адданасцю яго выканаў. Столікі вышлі на дзёна прыгожымі, высокамастацкімі. Нікалай Федаравіч прызнаў маю работу добрай і ў гэтым я знайшоў для сябе найлепшую ўзнагароду. Пахвала кіраўніка ардананскай рэспублікі падбадзёрвала і натхніла мяне.

Неўзабаве паследала яшчэ больш па часонае даручэнне. У пачатку працоўнага года лета мне праз Магілёўскі райком партыі неспадзявана прыбыла тэрміновыя тэлеграма.

— Выязджай у Менск, у ЦК КП(б)Б. Я сабе не прымусяў доўга чакаць. На другі дзень быў у сталіну. У ЦК КП(б)Б мне наведмілі сарпадаручуючы і неспадзяваную навіну.

ЯК МЫ РАБІЛІ ГЭТУ РЭЧ

— Таварыш Арлоў, — сказаў мне, — таварыш Пікало просіць Вас зрабіць сундук, у якім будзе адпраўлена пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну. Маё сэрца забіла ад радасці. Не верылася, што іменна мне, а нікому іншаму даручаецца зрабіць рэч, якую будзе бачыць сам мудры таварыш Сталіні.

— Гатоў служыць чым толькі магу, — быў мой адказ, — зраблю сундук такі, каб яго было не сорамна паказаць нашаму таварышу Сталіну.

І адразу прыняўся за работу, бо тэрмін быў называўчы кароткі — усяго адзін месяц. Праўда, перад тым, як прыступіць да работы, я найшоў параіца да свайго старога друга — начальніка будаўніцтва Палаца піянераў і ахляброт тав. Глейбермана, з якім я калісьці працаваў у адной са сталярскіх майстэрняў Санкт-Пецярбурга.

Тав. Глейберман параіў узяць у дапамогу некаторых адольных майстроў Менска. Гэта — Кіселя, Гебелена, Рубінчыка, Вольпера, Вензеля. Апрача гэтых майстроў я ўзяў ў сваю бригаду двух сталярско са свайго калгаса «Чырвонаярмея» — Скотнікава і Бараўкова.

І вось наша дружная бригада старанна ўзялася за пачыную працу. Ад світання да позняга вечара працавалі мы. Але ні адзін не сказаў, што ён стоміўся. Свядо-

масць таго, што мы робім рэч, якая прадстане перад вачыма Вялікага Сталіна, надавала нам сілу, бадрасць, кожнага радавала і захлывала, бо не ўсякаму даю такое пшчасце.

Іменна за вялікае пшчасце лічылі мы гэту ганаровую работу.

На такую невялікую рэч, як сундук, патрабавалася вельмі шмат розных катэгорыя матэрыялаў. І гэтага матэрыялу спачатку нам не хапала. Але марудзіць было нельга. Я найшоў да тав. Глейбермана і ён мне даў шмат каштоўнага матэрыялу, паехаў дамоў і атуль прывёз усе свае запасы.

Адным словам, затрымыкі з-за матэрыялу не вышлі, — бригада працавала бесперапынна. Адзін плаваш даўрае архана-чырвонае, кінавое і іншае каштоўнае дрэва на бланкі, другі іх габляваў, трэці клеіў, чацверты разразаў клееныя масікі, пяты шліфаваў драбнісенкія кавалачкі і т. д. Я-ж наглядзеў за ўсімі працэсамі работ, кіраваў і ўлашчаруна набіраў самыя складаныя арнаменты слупкіх лясцоў — многазерныя важкі снапы, малюнкi, якія былі намяляваны ў прымятыве нашым беларускім мастакам. Нам вельмі шмат дапамагаў слесар з завода імя Молагава тав. Бураў, які зрабіў для работ нашай бригады больш 200 розна-

ВЫДАТНЫ МАСТАЦКІ ТВОР

Пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну, вышытае лепшымі мастацтвамі-каласікамі, і сундук для пісьма, зроблены бригадай майстроў, — гэта вялікі твор народнай калектыўнай творчасці. Гэта твор сапраўднага майстэрства, з'яўляючагася вынікам наакопленых вопыту шматлікай народнай культуры, якая расцвіла пшчасным цветам пад сапраўднымі прамянямі дэятэў прадлетарыята.

Натхнены геніем Вялікага Сталіна беларускі народ у асобе яго пастаў, мастакоў, народных твароў і майстроў пад кіраўніцтвам ЦК ВП(б)Б і асабіста тав. Пікало стварыў творы, якія пакінуць па сабе паміць у вяхах. Ніякай жыць і квітнеч народнай творчасці.

Начальнікі кіраўніцтва па справах мастацтваў ПАСКОЎЕВІЧ.

Прыгожа, высокамастацкі зроблены сундук, у якім будзе прыпаднесена пісьмо беларускага народу Вялікаму Сталіну, ёсць узор найвышэйшага адраджэння народнай творчасці ў БССР. Уяўленне таго, што гэты сундук разам з пісьмом будзе прыпаднесены другу і настаўніку народнаў Сталіну, усяляла блізкасць радасці і ў удасціроўнай сілай натхніла майстроў-мастакоў па чале з тав. Арловым.

Сундук, зроблены майстрам Арловым і яго бригадай са 110 тыс. кавалачкаў дрэва, цудоўная творчасць мастацтва — паказальнік росквіту народнай творчасці ў Беларусі. Хочацца пажадаць усім таварышам, якія працавалі над сундуком, далейшых поспехаў у гэтай тонкай і мастацкай рабоце.

Упаўнаважаны НКП пры ЦК ВП(б)Б БССР ШУСЦІН. Заг. прамадзела ЦК КП(б)Б ГОТФОРЫД.

Сундук для хавацца пісьма таварышу Сталіну зроблен з найвышэйшай любовію да таварыша Сталіна і па сваёму аформленню і прыгожайці стылю адлюстроўвае ў сабе мастацтва беларускага народу.

Кн сапраўды праставілае сабой рэч, каштоўную таго, каб у ёй хаваць пісьмо таварышу Сталіну ад беларускага народу — гораца любячага і адданата мудраму правядзьру народнаў БССР.

Самратар парткалегіі Камітэі Партыйнага Кантроля па БССР ЛЕЙЗЕР.

Гэты сундук — выдатная цудоўная работа, у якую аўтар уклад усе гарачую любовь беларускага савецкага народу да свайго ріднага Вялікага правядзьру таварыша Сталіна.

Работа т. Арлова адлюстроўвае росквіт творчых сіл выдатнага беларускага народу.

Начальнікі кіраўніцтва БВА армейскі камісар другога ранга БУЛІН.

Сундук для пісьма таварышу Сталіну ад беларускага народу, як і само пісьмо, з'яўляецца адлюстраваннем мыслі і чашняў шчаслівага беларускага народу і яго высокіх мастацкіх здольнасцей.

Усё гэта — вынік правядзення ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, усё гэта — вынік творчай працы развіцвеннага народу.

Народны камісар земляробства БЕНЕК.

Сундучок выключна цудоўная рэч. Н. КРЫЛОЎ.

Кожны дзень свайго прабывання на надзвычайным XII з'ездзе Советару Беларусі па некалькі разоў я падыходжу да пастамента, на якім стаіць сундук, у якім беларускі народ пасылае сваё пісьмо нашаму дарогаму і любімому другу і настаўніку таварышу Сталіну.

Для мяне, як дрэвапрацоўшчыка, стварэнне такой высокамастацкай рэчы праставілае выключна вялікі інтарэс. Калі пахлеса мазаікі: выкарыстоўваюць дрэва для накладвання фарбы, для роспісу розных тэм, то напіс беларускі мастак — сталяр і мазаічнік змагаў даць творы выкарыстанна дрэва, яе асноўнага матэрыялу, натуральнага колеру гэтага дрэва для роспісу мазаікай рознастайных сюжэтаў.

Спосаб, пры дапамозе якога выкананы матыны беларускіх нацыянальных арнаментаў і рысункаў, з'яўляецца вельмі складаным і патрабуе ўсебаўнага ведаў уласціваеі драўніны. Гэты метад патрабуе яшчэ ад майстроў і вялікага асцяжчанага тусту.

Гэты спосаб прымянення масіўнай і сучаснай клеікі замест паважкоўнай інкрустацыі, якая падлаецца вялікім зменам у залежнасці ад тэмпературы і вільгаці навакольнага паветра.

Разьба па дрэву, інкрустацыя заснаваны былі на індывідуальнай працы. Спосаб прымянення масіўнага набору ў рознастайных камбінацыях, выкарыстоўванне натуральнага колеру драўніны замест фарб дае магчымасць прымянення арганізаванай калектыўнай працы шляхам правільнай арганізацыі вытворчасці па асобным стадыям тэхналагічнага працэса.

Даны ўзор работ ёсць вялікі ўклад у галіну дрэвапрацоўчага майстэрства. І ён навінен паслужыць пачаткам арганізацыі новага віду мастацкіх майстэрняў на выпуску высокамастацкай прыгожай мэблі і прадметаў шырокага ўжытку.

Дырэктар бабруйскага лесамабіната І. А. ЗУБРЫЦКІ.

Дэталі сундука. Малюнак адлюстроўвае момант уручэння калгасу імя Леніна акта на вечнае карыстанне зямлёй. Дэталі аформлены па малюнку мастака Пашкевіча.

стаійных стамесах для вырабу дэталей арнамента.

Работа нашага калектыва ішла спорна і шліфаванна. З кожным днём мы набліжаліся да свайго мэты — сундук прымаў усё больш рэальна і прыгожыя формы.

Ідэйным і практычным кіраўніком нашай бригады, яе работы быў кіраўнік большавноў НКП(б)Б тав. Пікало. Гэта па яго ініцыятыве была распачата наша работа. Ён, Нікалай Федаравіч, штодзённа і пільна сачыў за ходам нашай работы. Магет сундука і прасет яго аформленне залежыць таварышу Пікало. Гэта ён даў нам беларускі нацыянальны арнамент, арнаменты вядомых слупкіх лясцоў, ім падараны малюнкi і ўказаны формы сундука.

Трэба сказаць прама, што без т. Пікало мы-б не зрабілі такой цудоўнай рэчы. Нікалай Федаравіч прыклаў вельмі шмат клопатаў для таго, каб гэта работа вышла выдатнай, для таго, каб гэты сундук сапраўды выяўляў наша беларускае народнае мастацтва.

Даручэнне было выканана ў тэрмін. Да дня вызвалення Беларусі ад беларускага і я праставіў тав. Пікало сундук. І тады Нікалай Федаравіч сказаў, што гэты сундук — радасная рэч, што ў гэтай рабоце выяўлены ўтоеныя таленты і што гэтыя таленты трэба берачы, бо яны робяць гонар беларускаму народу.

Я. С. АРЛОЎ.

Ранішнне пасяджэнне 21 лістапада

НОВАСІБІРСК. 21 лістапада. (БЕЛТА). Ранішнне пасяджэнне выязной сесіі вайскавай калегіі Вярхоўнага суда Саюза ССР 21 лістапада пачынаецца дошатам свядкі Гарышча, які працуе рабнікам інжынерам Шахтоўна. Сведка падрабязна пералічвае будыныя дэфекты ў будаўніцтве шахты «Северная».

Рагініскі: Хто, на вашу думку, вінават ва ўсіх гэтых агітасках?

Гарышча: Штыклінг, які займаў пасаду галоўнага інжынера шахты.

Тав. Рагініскі, звяртаючыся да сведкі Штыклінга, пытаецца: — Вы падпіраеце свае паказанні аб шкодніцкай дзейнасці, даныя ўчора на адкрытым пасяджэнні суда?

Штыклінг: Так.

Рагініскі: Ці падпіраеце вы, што апрача шкодніцтва на шахце «Северная» вы кіравалі шкодніцкай дзейнасцю Пешахонава і яго групы на шахце «Цэнтральная»?

Штыклінг: Так.

Рагініскі: Ці падпіраеце вы даныя вамі на закрытым пасяджэнні суда паказанні аб тым, што ў часе пасядкі ў вас былі ў Гестапа?

Штыклінг: Так, я быў і гаварыў з адным са служачых Гестапа.

Рагініскі: Ці падпіраеце вы, што гэтаму служачаму Гестапа вы гаварылі аб сваіх шкодніцкіх актах, зробленых у Савецкім Саюзе?

Штыклінг: Так, я гаварыў аб гэтым.

Рагініскі: Ці падпіраеце вы свае паказанні, даныя на закрытым пасяджэнні аб тым, што ўсю шкодніцкую работу вы праводзілі па прамому даручэнню праправаўшай у Новасібірску службовай асобы адной замежнай дзяржавы?

Штыклінг: Так.

Пасля гэтага суд пераходзіць да расследавання эпизода, звязанага з падрыхтоўкай ажыццяўленням 28 снежня 1935 года падары і ўмясненню атрачвання рабочых. Расследаванне гэтага эпизода пачынаецца з дошты пачування Шубіна.

Рагініскі: Скажыце, пачуванні, атручэнне рабочых Пчугіна і Паршнёва, меўшае месца 28 снежня 1935 года, было ўмясненнем?

Шубін: Так.

Рагініскі: Гэта ўмясненне забойства двух рабочых было праведзена вашай кантрэволюцыйнай групай?

Шубін: Так.

Рагініскі: Хто быў выканаўцам гэтага дыверсійнага акта?

Шубін: Леаненка і я — яго памочнікі. Мы дзейнічалі па прамому заданню Пешахонава, які, у сваю чаргу, кіраваўся катэгорычным патрабаваннем Наскова.

Шубін адзначае далей, што толькі дзякуючы падрыхтоўцы вопытнага забойшчыка-стаханавца Вялікаліна вынікі катастрофы аказаліся значна меншымі. Вялікаліна атрымаў заўважлівы неабходнае вывесі значную частку рабочых з паражаных забой.

Пасуддзі Леаненка, Андрэў, Наскоў, Пешахонаў падпіраюць правільнасць паказанняў Шубіна, заяўляючы, што ўсе яны зварок падрыхтоўвалі масавыя забойствы рабочых.

Зварачваючыся да старэйшага экспертнага камітэта тав. Гарбачова, дзяржаўны абвінавачваў тав. Рагініска пытаецца: — Вы мелі магчымасць даць заключэнне аб сапраўднай прычыне катастрофы 28 снежня?

Гарбачов: Так, мной было ўстаноўлена, што прычына катастрофы заключаецца ў няправільным выданні горных работ, у рэзультат чаго ў забой працік газ, які задушыў рабочых.

Эксперт адзначае далей, што яшчэ на працягу катастрофы, 27 снежня, у шахце пачаліся атручванні рабочых, што катэгорычна абвясціла версію аб раптоўным з'яўленні газа ў зені катастрофы.

Затым суд прыступае да расследавання другога эпизода — урэзвы на шахце «Цэнтральная» меўшага месца 23 верасня. Ён заключэннем па гэтай справе выступае эксперт Грынцлер.

Рагініскі: Ці было, на вашу думку, загаданае забойніцтва вынікам падбайнасці аб'явага памеру?

Грынцлер: З меўшага ў мяне матэрыялаў я павінен быў зрабіць высла, што работы ў шахце «Цэнтральная» адбываюцца падары. Аб гэтым я гаварыў на паразе інспектару горнага тэхнічнага наглядку.

Пасля заключэння эксперта суд пераходзіць да пасуддзя Андрэва.

Рагініскі: Скажыце, ці выпадкова адбыўся ўрэзвы 23 верасня?

Андрэў: Не, не выпадкова. Гэта было рэзультатам дыверсійнай работы папай арганізацыі гэты акт, які і пездаторыя іншы?

Андрэў: Так, мы влі работу з такім разлікам, каб шахта пастаянна была пад партозай урэзвы. Трапіскі Наскоў, які кіраваў нашай арганізацыяй, катэгорычна прабавіў каб мы актывізавалі сваю кантрэволюцыйную шкодніцкую работу. Праўдзіннасць паказанняў Андрэва падпіраюць пасуддзі Ляшчэнка, Каваленка і Леаненка.

Зварачваючыся да пасуддзя Наскова, дзяржаўны абвінавачваў тав. Рагініска пытаецца: — Вы сталі на шлях масавага забойства рабочых зусім сваямоа і абдумана, зыходзячы з вашай кантрэволюцыйнай тракціскай ідэалогіі, зыходзячы з вашай нянавісці да савецкай улады і рабочага класа?

Наскоў: Так.

У 11 гадзін 45 мінут аб'яўляецца перапынак.

(БЕЛТА).

Прамова дзяржаўнага абвінавачваўца — нам. пракурора Саюза ССР тав. РАГІНСКАГА

Вячэрняе пасяджэнне 21 лістапада

НОВАСІБІРСК. 21 лістапада. (БЕЛТА). На вячэрнім пасяджэнні выязной сесіі вайскавай калегіі Вярхоўнага суда Саюза ССР 21 лістапада пачынаецца справы бакоў. З абвінавачваўчай прамовай выступаў намеснік пракурора ССР тав. Рагініскі.

— У рэзультате трохдзённага следства, — гаворыць тав. Рагініскі, — мы пачылі і вынікі прамова над кантрэволюцыйнай тракціскай шкодніцкай групай. У выніку ўскрыта жудасная карціна яе дзейнасці ў Кемераўскай дзяржавы, металы і дзейні гэтага шкодніцкай групы, праз якую тракціскае пачало ў сувязі з фашысцкімі агентамі рабіла сваю брудную справу. Класны вораг прадаў перад правадзіцелам у самым агоньні выглядзе.

Тэрор, дыверсіі і шкодніцтва, выкарыстанне да жыцця шаленым супраціўленнем ворагаў сацыялістычнага будаўніцтва — асноўныя і найбольш вострыя зброі, якую прымяняў у барацьбе з нашай дзяржавай буржуазія, якая ставіць сваёй мэтай растаўраць у нашай краіне і падпарадкаваць яе ўсё тэрыторыю і людзей. Гэта і тлумачыць, чаму дыверсіі — астрашны метад кантрэволюцыйна-буржуазна-капіталістычнай дзейнасці, якая сільна на лаве саўчасных гэта і тлумачыць, чаму так дурна знішчылі агоньні мору і аддзі шкодніцкі Пешахонаў, і тракціскае вымагі Паскоў, Шубін, Курваў, і вопытнае разведчыкі адной замежнай дзяржавы — Штыклінг, Армонт і інш.

Прышчэпленыя фактамі, Наскоў і Шубін вымушаны былі паказаць, да чаго дасягалі тракцісцкія акты зрабіліся прамымі агентамі фашызма.

Наскоў павінен быў прызнаць, што яны выканалі заданні замежных агентаў Судовае следства паказала, што кантрэволюцыйная група паслядоўна праводзіла ўстаноўку на кантрэволюцыйнага тракціскага падпольнага цэнтры, пезданую праз аднаго з лідэраў падполля Дробіска. Дробіскі, хаця і сваё паказанне, павінен быў прызнаць, што арганізацыя і правядзенне дыверсійных актаў — павод праграма тракціскага падпольнага цэнтры, пезданаванага Дробіскам, Пяткоўскам, а ў парах ісе сродкі лобна і сродкі зраўнаважанага сродкі — такія ўстаноўка, атрыманая Дробіскам ад Пяткоўска і перадаваная Наскову.

Тут, па судзе, даваў паказанні і другі актыўны ідзец тракціскага падполля — Шостоў Будучы ў 1931 годзе ў Берліне, ён ад Пяткоўска заваяўся аб «новых курсах», які ён гаворыць, падпрымыхам Троеккі супроць пралетарскай дзяржавы, і адзін з гэтых «курсаў» — аб'яўленне з усімі ворагамі партыі і савецкай улады.

Які курс тракціскага падполля? Дробіскі паказваў, што Пяткоў таў яму ўзяліне сканцэнтраваных свай удар на вель больш азважных участках нашага будаўніцтва — на вугалі, металі і т.і.і. Такіх участках і з'яўляецца Кузбас. Таючы такое ўказанне, Пяткоў заваяў, што гэта — павод дыверсіі Тропскага.

Гэты прамае дзеянне прымаеся да маскоўскага прамова, з'яўляючыся аркай ілюстрацыяй форм і металу дыверсіі тракціскай кантрэволюцыйнай арганізацыі, накіраванай у сувязі з усімі ворагамі на растаўраць капіталізм у нашай краіне.

Шостоў расказаў, што тракцісцкія выраткі рыхтавалі замах на правядзе народу таварыша Сталіна і яго славных саратнікаў. Ён расказаў аб тым, які выканаліся дачучыні тракціскага цэнтры на тэрыторыі Заходне-Сібірскага края, да ён насалдаў тракціскай тэарыістычнай групы на тых рудніках, дае мо з'явіцца кожную мінуту тав. Яіке. І з якой злюсю расказаў ён сучу аб паўдучах, спяткаўшых гэтыя групы.

Шостоў расказаў таксама аб тым, які рыхтаваўся замах на главу савецкага ўлада, старэйшага СНК СССР Вячаслава Міхайлавіча Молатава. Гэта было ў 1934 годзе, у часе яго прыезду ў Заходнюю Сібір. Толькі высокая пільнасць чакістаў

перашколіла ажыццяўленню гэтага замаху.

Прамае паказваў, што тракцісцкія тэарысты, шкоднікі і дыверсанты праз сваю кантрэволюцыйную групу наўмысна, свядома арганізавалі забойствы рабочых, правакацыяна старуючыся падарваць тавер'е рабочых да пралетарскай дзяржавы.

Пераходзячы да характарыстыкі ўзлеўшай тракціскай імверсійнай банды, тав. Рагініскі гаворыць:

— Адна з асноўных фігур нашага прамова — Пешахонаў. Ён — арганізатар дыверсійнай работы, буйны шкоднік, шкоднік-прафесіянал, шкоднік — бандаг, які яго характарызаваў Страйлаў, не пры мірны вораг савецкай улады. Пешахонаў звязан з тракціскай імверсантмі і пезданаваным адной з замежных дзяржаў. Пешахонаў марыў аб паразе абаронадольнасці краіны, Пешахонаў — фашызм па сваім перакананню і па мэтай сваіх дзейнасці.

Ляшчэнка. Гэта — адзін з актыўных імверсантаў, з багатымі дачучыні і хлалароў разбураўшым вентыляцыйную машыну газарудніку, з нечужым пытаннем і пезданаваным працяглым рабочым разважэннем газ тэручыкіраі.

Андрэў. Адзін з кіраўнікоў шкодніцкай арганізацыі, дэстыны прыміць Пешахонава ў гэтай арганізацыі, звязан са Страйлавым. Адзін з найбольш вопытных імверсантаў адзін з пачуцых агоньні праг агоньні — Армонт і Штыклінг.

Леаненка і Каваленка — актыўны імверсанты, дэстынычаваныя кантрэволюцыйныя, пезданаваныя жыццй работчы за фашызмават.

Наскоў Шубін Курваў — арганізатары тракціскай кантрэволюцыйнай групы на рудніку актывізавалі фашызма дачучыні агоньні Штыклінга і іншых б'яжд ісе пачуцых у актывізаванні імверсіі Наскова Шубін Курваў ажыццяўлялі свае імверсійныя акты пад кіраўніцтвам аднаго з кіраўнікоў тракціскага цэнтры — Дробіска і іншых.

Штыклінг — вопытні з пераважна гэтаў бонты Вопытны разведчык, вопытны адганіаваў шкодніцтва, шкоднік-прафесіянал з м'ягкім чыстым чыстым, пезданаваным працяглым у ССР каб скаротыць сваю службу для правядзення шкодніцкіх імверсійных актаў, адзін з агоньні Гестапа.

У 1935 годзе ў аформленым выглядзе існавала тракціскае кантрэволюцыйнае імверсійнае арганізацыя на Кемераўскім рудніку, стварылася з трох варажых пралетарскай дзяржавы сіл — тракціскай імверсіі, некалькіх кантрэволюцыйных імверсіі-інжынераў і фашызмага агоньні Штыклінга.

Гэта аб'яўленне адбылося на адной аснове: растаўраць капіталізм і звяржэнне савецкай улады. Для гэтага праводзіліся ўрэзвы, загавоўваліся шахты, пасылаліся на гібель дзсяткі гарнякоў.

Наскоў нехаця прызнаў, што канчатковай мэтай, да якую тракцісцкія змагаліся, — растаўраць капіталізм, і што гэта мэтай агоньні з фашызмамі. Адзін з сведкаў — Дробіскі — пасля гэтага запінаўся таксама прызнаў, што змаганні кантрэволюцыйнага цэнтры тракціскаў у асобе Пяткоўска гаворыў яму, што канчатковай мэтай у тракціскаў — растаўраць капіталізм і звяржэнне савецкай улады. Для гэтага мэты яны рыхтавалі забойствы ледных лозей нашай краіны, абгарылі кроў кроўю Серыя Міранчыча Кірава, кроўю ледных стыханаў цаў.

Асноўную ўвагу кантрэволюцыйна-шкодніцкай групы ў Кемераўскае падполля: на валец вентыляцыйнай машынарыі п шахце. Яны завалі шахту да такога станавіцца, што кожную мінуту мог зварыць на ўрэзвы. Усе, што слязца на лаве пасуддзіх — і выкачуны, і арганізатар тав. дыверсіі і забойстваў.

Пераз імі сталі не толькі залачы зры вулзэдчыцы, вывазу шахты са строў і забойства рабочых, але і зрыў абаронадольнасці нашай краіны ў момант вайскавай сутычкі.

Дзяржаўны абвінавачваўца пераходзіць да

аналізу доказаў супроць пасуддзя, Штыклінга. Ён гаворыць:

Штыклінг па сваіх пачуцых перакананнях можа быць фашызма. Гэта яго асабіста прама. Але, прыхаўшы да нас, у ССР, і прапанаваўшы свае тэхнічныя веды, ён павінен быў дачкам і поўнацю падпарадкавацца савецкім законам. Доказаў супроць Штыклінга не менш вырываўчы, чым супроць астатніх абвінавачваемых. Ён з'яўляецца пачуцым, азваўчым за руку. Вырываюцца ён і прамымі паказаннямі раду абвінавачваемых і сведкаў. Штыклінг вырываецца таксама паказаннямі нічым не запэваверанымі сведкамі Гарышча і іншымі шматлікімі дакументамі. Нарэшце, Штыклінг, выкрыты неабвержымі доказамі і паказаннямі, сам прызнаў сваю віну.

Кроа да гэтага ён пачынаў канчатковыя факты сваёй шкодніцкай дзейнасці.

Будучы галоўным інжынерам шахты «Северная», Штыклінг зрабіў шкодніцкі акт з кверштагам, няправільна заваяў шурф № 2, па-шкодніцка змаганаву катэраваў. Але ён шкодзіў не толькі на шахце «Северная». Ён таксама імкнуўся арганізавалі аэсплазатныя шахты «Аста-брок», зараві вельчых аэсплазатную імверсію змаганаву тэкара імверсію, імкнуўся арганізавалі шкодніцкую аэсплазатную валекаўскага пласта. Насалова да нас, у Савецкім Саюзе, аказанай пель дыверсіі з па шкодніцкай мэтай. Штыклінг праз Страйлава пачаўшы сувязь з Пешахонавым. Пачаўшы і фашызма прапаганда, Штыклінг дэка зрыўнуў агоньні мору з Пешахонавым.

З'яўленне Штыклінга на Кемераўскім рудніку актывізавала дзейнасць Пешахонава і яго групы, аблегчыла аформленне ў адзіную кантрэволюцыйную арганізацыю асобных груп, якія самозлучыліся зым з тракціскамі.

Сумесна з Пешахонавым Штыклінг распрацаваў канкретныя шкодніцкія планы на шахце «Цэнтральная». Ён б'яжд агоньні з актывізаванні арганізатараў кантрэволюцыйнай шкодніцкай работы на шахце. Ён б'яжд агоньні з актывізаванні арганізатараў шкодніцка-імверсійнай работы і павінен б'яжд ўсе пачуцых актывізаванні за ўчынення гэтай групай дачучыні.

Далей тав. Рагініскі агоньні пытаецца: «А што вы дачучыні Штыклінга? Мы маем тут, гаворыць тав. Рагініскі, дачучыні літкі сувязей. Але нітка віязе ў Гестапа, дзе Штыклінг атрымаваў ад аднаго са служачых Гестапа, залачыні і інфармаваў яго аб сваёй шкодніцкай рабоце. Другая нітка віязе Недавіба. Яна закатчылася тут-жа, у Кемераўскіх.

Залачыныя сваю прамаву, тав. Рагініскі гаворыць:

— У якасці дзяржаўнага абвінавачваўцы я патрабую, каб усе абвінавачваемыя па артыкулах 58-7, 58-9 і 58-11, а ў адносінах Штыклінга — па артыкулах 58-7 і 58-11 — былі прыгавораны да расстрэлу.

Пасля прамовай дзяржаўнага абвінавачваўца тав. Рагініска выступілі абаронцы пасуддзіх тт. Вялюкоўскі, Кроўтэ, Фенбонк. Яны ўказвалі на розныя, на іх думку, ступені віновасці пасуддзіх і праці сучу ўчыць усе змякчачыя віну аказчыя вясні.

У алкаванай рэпліцы дзяржаўны абвінавачваўца тав. Рагініскі ўзяў пад разную крытыку прамаву абаронцы Вялюкоўскага.

Затым суд заслухаў агоньні словы пасуддзіх. Усе яны поўнацю прызначы себе віновасці, прасіць суд змякчыць веру пакарання.

Також-ж і агоньні слова Штыклінга. — Я ў гэтыя дні, — гаворыць Штыклінг, — поўнацю ўсвадоміў сваю віну. Я поўнацю сьвазду ў суду аб сваіх азваччывах, якія я зрабіў супроць савецкай дзяржавы. Я нічога не ўтой. Я атрымаў тут сьвазду, што не сам пайшоў па шкодніцкай дарозе. Я паказваў, што мяне павод па ёй. Сьваздуся, што маў часта сьваздуся расказалі савецкі суд зчыць і зчыць мой лёс.

Суд выхадзіць на яраду для вынесення прыгавору.

чыннай дзейнасці кемераўскай тракціска-імверсійнай групы 23 верасня 1936 года на пачуцых крысе Кемераўскага пласта другога раёна шахты «Цэнтральная» Кемераўскага руднапраўлення албуса ўрэзвы трымучага газа, які пачынуў гібель 10 і пажкае рашенне 14 рабочых-гарнякоў.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азваччыва зусім сваямоа і абдумана, разлічваючы гэтым справакаваць абурэнне рабочых і падарваць іх давер да савецкай улады.

Непасрэднымі віновінікамі гэтага азваччыва з'яўляюцца абвінавачваемыя Пешахонаў, Наскоў, Шубін, Андрэў, Каваленка, Леаненка, Ляшчэнка і Курваў, якія падрыхтоўвалі ўрэзвы шахты, разумеі імшчынасць гібель рабочых і ішы на гэта гнусае азвачч